

શ્રી મૌન એકાદશી વ્રત કથા

હાલાર દેશોદ્ધારક

પૂ. આ. શ્રી વિજય અમૃત સૂરીસ્વરજી મહારાજના

પટ્ટધર પ્રાચિન સાહિત્યોદ્ધારક

પૂ. આ. શ્રી વિજય જિનેન્દ્ર સૂરીસ્વરજી મ.

ની દીક્ષા ૫૦ વર્ષ ઉજવણી નિમિત્તે

લાભ લેનાર

શ્રી પુલીનભાઈ રાજેન્દ્રભાઈ શાહ

અમદાવાદવાળા – બેંગ્લોર

: પ્રકાશિકા :

શ્રી હર્ષ પુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા

લાખાબાવળ-શાંતિપુરી (સૌરાષ્ટ્ર)

શ્રી હર્ષ પુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા ગ્રંથાંક - ૪૦૬

શ્રી મહાવીર જિનેન્દ્રાય નમઃ

શ્રી મણિબુદ્ધ્યાગંદહર્ષકપૂરામૃતસૂરિભ્યો નમઃ

શ્રી મૌન એકાદશી વ્રતકથા

❖ સહાયક ❖

પૂ. આ શ્રી વિજય જિનેન્દ્ર સૂરીશ્વરજી મ. ની
૫૦ વર્ષ ટીક્ષા પર્યાય ગોલ્ડન જ્યુબીલી નિમિત્તે

શ્રી પુલીનભાઈ રાજેન્દ્રભાઈ શાહ
અમદાવાદવાળા, બેંગલોર

❖ પ્રકાશિકા ❖

શ્રી હર્ષ પુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા
લાખાબાવળ, શાંતિપુરી (સૌરાષ્ટ્ર)

પ્રકાશિકા : શ્રી હર્ષપુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા
લાખાબાવળ

C/o. શ્રુતજ્ઞાન ભવન ઝપ, દિગ્વિજય પ્લોટ,
જામનગર-૩૬૧૦૦૫, ફોન : ૨૭૭૦૮૬૩

વીર સં ૨૫૩૦	વિક્રમ સં ૨૦૬૦	સન્ ૨૦૦૪	ચોથી આવૃત્તિ નકલ ૧૦૦૦
----------------	-------------------	-------------	--------------------------

પ્રકાશકીય

અમારી ગ્રંથમાળા તરફથી પૂ. આ. શ્રી વિજયજિનેન્દ્રસૂરીશરણ મ. ના દીક્ષા ૫૦ વર્ષ સુવર્ણ મહોત્સવ નિમિત્તે આ પુસ્તિકા પ્રગટ કરતા આનંદ અનુભવીએ છીએ. આ પુસ્તિકાનું સંપાદન પૂ. આ. શ્રી વિજયજિનેન્દ્રસૂરીશરણ મ. એ કર્યું છે.

આ પુસ્તક પ્રગટ કરવા માટે ગુરુ પ્રેમી શ્રી પુલીનભાઈ રાજેન્દ્રભાઈ શાહ - અમદાવાદવાળા, હાલ ઝેંગલોરવાળાએ લાલ લીધો છે. તેની ભૂરિ ભૂરિ અનુમોદના કરીએ છીએ.

તા. ૧-૪-૨૦૦૪
લાખાબાવળ (સીરાજ)

દેવચંદ પદમશી ગુઢકા
વ્યવસ્થાપક
શ્રી હર્ષપુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા

પ્રાસંગિક

સંસારમાં ચાર ગતિનું ભ્રમણ કરતા જીવને જ્યારે જિનેશ્વર દેવની વાણીનો બોધ થાય છે ત્યારે સંસારથી છૂટવાનું મન થાય છે. સંસારથી છૂટવા ધર્મ કરે છે તે જ ધર્મ છે. સંસારના સુખ માટે ધર્મ કરે છે તે સંસારના ફલ માટે બને છે.

શ્રી કૃષ્ણ મહારાજને ભગવાન શ્રી નેમિનાથજીને કહ્યું કે મારે ધર્મ નિરંતર થઈ શકે તેમ નથી તો મને એવો દિવસ બતાવે કે એક દિવસ ધર્મ કરું અને બહુ મોટો લાભ થાય.

ભગવાને મૌન એકાદશી માગશર સુદ - ૧૧નો દિવસ જાગાવ્યો. તે દિને ભરત ઐરવત અને મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં મળીને ૯૦ જિનના દોઢસો કલ્યાણક છે. તે દિનની આરાધનાથી મહાન લાભ થાય છે. શ્રી કૃષ્ણ વાસુદેવે તે આરાધના કરી અને તેથી પ્રજાએ પાણ તે આરાધના કરી જેથી જૈન જૈનતરમાં એ તિથિ પ્રસિદ્ધ થઈ.

વિધિ પૂર્વક મૌન એકાદશીની આરાધના કરવા આ કથા પ્રેરણા આપે છે. સૌ સાધના કરી મોક્ષ પામો એજ અભિલાષા.

વિ. સં. ૨૦૬૦
મહા સુદ-૧૩, બુધવાર,
તા. ૪-૨-૨૦૦૪

- જિનેન્દ્રસૂરિ

૨૪૨, આશીર્વાદ,
બી-૮મો રોડ,
બસવેશ્વરનગર, બેંગલોર.

હાલારા દેશોદ્ધારક

પૂ. આ .શ્રી વિજય અમૃતસૂરીશ્વરજી મં.ના

પદ્ધર પ્રાચીન સાહિત્યોદ્ધારક

પૂ.આ.શ્રી વિજય જિનેન્દ્ર સૂરીશ્વરજી મ.

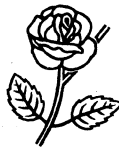
જન્મ : વિ. સ. ૧૯૯૦ પોષ સુદ-૨, લાખાબાવળ

દીક્ષા : વિ. સ. ૨૦૧૦ જેઠ સુદ-૧૧ - વેરાવળ
દીક્ષા ઠાતા
પૂ. આ. શ્રી વિજયઅમૃતસૂરીશ્વરજી મ.

વડી દીક્ષા : વિ. સ. ૨૦૧૧ પોષ વદ - ૧૧, લાખાબાવળ
વડી દીક્ષા ઠાતા-
પૂ. આ. શ્રી વિજયઅમૃતસૂરીશ્વરજી મ.

મઘીપન્વાસ પદ : વિ. સ. ૨૦૨૩ પોષ સુદ-૧૦, લીંબડી
પદ ઠાતા -
પૂ. પં. શ્રી રાજેન્દ્ર વિજયજી ગણિવર

આચાર્ય પદ : વિ. સ. ૨૦૩૮ વૈશાખ સુદ-૩, જામનગર
પદ ઠાતા -
પૂ. આ. શ્રી વિજય સોમચંદ્રસૂરીશ્વરજી મ.

श्री मौन अेकादशी व्रत कथा

डालार देशोद्वारक

पू. आ. श्री विजय अमृत सूरीश्वरशु मडाराजना
पडुधर प्रायिन साडित्योद्वारक

पू. आ. श्री विजय जिनेन्द्र सूरीश्वरशु म.
नी डीक्षा ५० वर्ष गोडन जयुडिली उजवणी निमित्ते

पू. आ. श्री विजय जिनेन्द्र सूरीश्वरशु मडाराज

Jainam Jayati Shasanam
WhatsApp-8898336677

શ્રી મૌન એકાદશી/વ્રત કથા

શ્રી મહાવીર સ્વામીને વાંદી નમસ્કાર કરીને શ્રી ગૌતમસ્વામી પૂછતાં હતાં કે હે ભગવન! હે અનંત જ્ઞાનવંત! માર્ગશિર શુકલ એકાદશીનો પોષધ કરે તેનું શું ફલ થાય? એમ પૂછવાથી પ્રભુ મહાવીર કહેતાં હતાં કે હે ગૌતમ ! સાંભળ.

એક વખત પ્રસ્તાવે દ્વારિકા નગરીને વિષે શ્રી નેમિનાથ ભગવાન સમોસયા. તેમને શ્રીકૃષ્ણજી ત્રણ પ્રદક્ષિણા દઈ વિનયપૂર્વક વંદન કરી પર્ષદામાં બેઠા અને ભગવંતે દેશના દીધી. દેશના સમાપ્ત થયા પછી શ્રીકૃષ્ણજી પૂછવા લાગ્યા કે હે સ્વામિન્ ! વર્ષના ત્રણસો સાઠ દિવસ થાય છે, તે સર્વમાં એવો કયો દિવસ છે કે જે દિવસમાં અલ્પ વ્રત તપ પ્રમુખ કરવા છતાં પણ તે દિવસ બહુ ફલ આપનારો થાય?

ત્યારે ભગવાન કહેતા હતા કે હે કૃષ્ણ! માર્ગશિર સુદિ અગિયારશને દિવસે અલ્પ પૂણ્ય કરવાથી પણ બહુ પુણ્ય થાય તેથી એ પર્વ સર્વ પર્વોમાંહે ઉત્તમ છે, માટે તે આરાધવા યોગ્ય છે, કેમ કે એ દિવસે આ ભરત ક્ષેત્રમાં અઢારમા શ્રી અરનાથજીએ દીક્ષા લીધી છે, તથા એકવીશમા શ્રી નેમિનાથજીને કેવલજ્ઞાન ઉપજ્યું છે તથા ઓગણીશમા શ્રી મહિનાથજીનો એ દિવસે જન્મ થયો છે, વળી દીક્ષા પણ એ જ દિવસે લીધી છે તથા કેવલજ્ઞાન પણ એજ દિવસે ઉપજ્યું છે. એમ પાંચ કલ્યાણક એજ ક્ષેત્રમાં એજ ચોવીશીમાં તીર્થકરોનાં થઈ ગયાં છે, તેવાં પાંચ ભરત તથા પાંચ એરવત મલી

દશે ક્ષેત્રમાં પાંચ પાંચ થઈ ગયાં છે, સર્વ મલ્લી પચાસ કલ્યાણુક થયાં. તે વર્તમાન ચોવીશીનાં ગણવાં, તેમજ અતીત ચોવીશી તથા અનાગત ચોવીશીનાં પણ પચાસ પચાસ ગણવા. ત્યારે દોઢસો કલ્યાણુક થાય. માટે એ અગીયારસને દિવસે જે એક ઉપવાસ કરીએ તો દોઢસો ઉપવાસનો લાભ થાય તેથી એ દિવસે ઘર સંબંધી સાંસારિક કાર્ય કરવાનો ત્યાગ કરે, તેમજ બીજા જે પોતાના દાસ દાસીઓ હોય તેમને પણ અનુમતિ એટલે આજ્ઞા આપે નહીં, અને મૌનપણે રહી ચઉવિહાર ઉપવાસનું પરચક્ષ્માણુ કરી જ્યાણુ સહિત અહોરાત્ર આઠ પહોરો પોસહ કરે. તેમાં ધર્મવિચાર, ધર્મકથા, ધર્મચર્ચા પ્રમુખ ગુરુ સંઘાતે તથા સાધર્મી સંઘાતે ગાઢે સ્વરે કરે, તથા ગાઢે સ્વરે શાસ્ત્ર ભાણુ, ગાણુ, સજ્જાય કરે તો તેથી મૌનવ્રતનો ભંગ થાય નહીં, પરંતુ સાવધ વચન બોલે નહીં, વિકથા કરે નહીં. એ રીતે આહટ્ટ દોહટ્ટ વર્જ પોસહ કરીને પારાણાને દિવસે ગુરુની પાસે પૌષધ પાળી પછી જ્ઞાન પુસ્તક પૂજી, દેરાસરે જઈ, શ્રી જિનેશ્વર આગળ નાળીયેર, સોપારી આદિક ઉત્તમ ફલ ઢોઈને પૂજા કરે. પછી પોતાને ઘેર આવી સાધુ સંવિભાગ કરી એટલે સાધુને વહોરાવી સ્વામીભાઈને જમાડી તેમની વિશેષ ભક્તિ કરી પારાણું કરે. એવી રીતે એ તપ અગીયાર વર્ષ પર્યંત કરે. અગીયાર વર્ષને છોડે શ્રી જિનેશ્વર આગળ પકવાન્ન, ફલ, ધાન્યાદિક સર્વ અગીયાર વાનાં ઢોકવાં. તથા જે સામર્થ્ય ન હોય તો પણ જઘન્યથી અગીયાર શ્રાવક તો જરૂર જમાડવા તથા શ્રી સંઘનું પૂજવાત્સલ્ય કરવું. અગીયાર અંગ લખાવવાં ઈત્યાદિક યથાશક્તિ ઉજમાણું કરવું, તેથી મોટો લાભ થાય. તે માર્ગશિર સુદિ અગીયારશનો દિવસ આવતી કાલે

છે, એવું ભગવાને કહ્યું છતાં ફરી શ્રી કૃષ્ણજીએ પૂછ્યું કે હે ત્રિભુવનનાથ! પૂર્વે કયા પુણ્યવંત જીવે એ અગીયારસનું આરાધન કર્યું? અને તેથી તેને કેવાં કેવાં ફલ પ્રાપ્ત થયા? તે કૃપા કરી કહો. ત્યારે ભગવાન કહે છે કે હે વાસુદેવ! સાંભળ.

ધાતકી ખંડના દક્ષિણ ભરતાર્દ્ધને વિષે ચોરાશી ચૌટાં અને અનેક દાનશાલાએ કરી શોભિત એવું વિજયપુર નામે નગર છે. તે નગર ગઢ, મઢ, ગોખ, જળીએ કરી બિરાજમાન છે, પ્રત્યક્ષ દેવલોક સમાન છે. તેમાં અનેક વ્યાપારી ઘણાં ધનવંત સુખી લોક વસે છે. ત્યાં નરવર્મા નામે રાજા રાજ્ય કરે છે. તે રાજા મહાન્યાયવંત, ગુણવંત, દાતા, ભોકતા, પ્રજાને પાલનાર, પ્રજાનો ભય ટાલનાર, શત્રુનો મદ ગાલનાર, એવો મહા પરાક્રમી છે. તેની ચંદ્રાવતી નામે ભાર્યા છે, તે પાણ મહા સ્વરૂપવાન, ચંદ્રમાં સરખા શીતલ પરિણામવાળી, શીલ ગુણે કરી શોભાયમાન ચોસઠ કલામાં પ્રવીણ છે અને રાજાને અત્યંત વહ્નલ છે.

તે નગરમાં સૂર નામે શેઠ મોટો વ્યવહારી વસે છે, તે પાણ ઋદ્ધિવંત મોટી સંપદાનો ધણી, દેવ ગુરુનો પરમ ભક્તિવંત અને રાગી છે. એક વખત પ્રસ્તાવે તે સૂર શેઠે ગુરુને પૂછ્યું જે- હે સ્વામિન્! જે ધર્મથી કર્મ ક્ષય થાય એવો ધર્મ મુજને કહો. ત્યારે ગુરુએ મૌનએકાદશીનો મહિમા તેની આગળ કહ્યો. તે સાંભળી સૂર શેઠે પાણ કુટુંબ સહિત માર્ગશિર સુદિ એકાદશીનું તપ કરવા માંડ્યું. વિધિપૂર્વક અગીયાર વર્ષ પર્યંત તે તપ કર્યું. પૂર્ણ થવાથી સર્વ પ્રકારે વિસ્તારથી ઉજવાણું કર્યું. સ્વામિવાત્સલ્ય, સંઘપૂજા કરી. પછી અનુક્રમે

આયુષ્ય પૂર્ણ થવાથી તે તપના પ્રભાવે કરી અગીયારમા આરણ્યદેવલોકે એકવીશ સાગરોપમને આઉખે દેવતાપણે ઉપજ્યો.

ત્યાં દેવતાની સંપદા ભોગવી આયુ પૂર્ણ થયે ત્યાંથી ચવીને આ જંબુદ્વીપના ભરતને વિષે સૌરીપુર નગરમાં સમુદ્રદત્ત શેઠની પ્રીતિમતી સ્ત્રીને ઉદરે પુત્રપણે આવી ઉપજ્યો, ત્યારે તેની માતાને વ્રત પાળવાની ઈચ્છા થઈ. અનુક્રમે સવા નવ માસે ગર્ભસ્થિતિ પૂર્ણ થવાથી પુત્રનો જન્મ થયો. મધ્ય રાત્રે બાલકનું નાલ છેદીને તે નાલને દાટવા માટે પૃથ્વી ખોદી, ત્યાં ખોદતાં ખોદતાં તેમાંથી નિધાન નીકળી આવ્યું. તે નિધાન લઈને માતા પિતાએ મોટો જન્મહોત્સવ કીધો, ઘણું દાન દીધું, પુરમાંહે મોટો યજ્ઞ લીધો, બારમે દિવસે સર્વકુટુંબ પરિવારને અશન પાન, ખાદિમ, સ્વાદિમ જમાડીને પ્રથમ ગર્ભ રહ્યાથી માતાને વ્રત પાળવાની ઈચ્છા હતી, માટે તે બાલકનું સુવ્રત એવું નામ દીધું.

પછી તે બાલક પાંચ ધાવે કરી લાલતાં પાલતાં સંભાલતાં જ્યારે આઠ વર્ષનો થયો ત્યારે માતા પિતાએ તેને ભાગવા યોગ્ય જાણીને શુભ દિવસે શુભ મુહૂર્તે નિશાળગરાણું કરી મોટે ઉત્સવે નિશાળ ભાગવા મોકલ્યો. તે બાલક જ્ઞાનાવરાણીય કર્મના ક્ષયોપશમથી સમસ્ત કલામાં પ્રવીણ થયો. પછી અનુક્રમે યૌવનાવસ્થા પામ્યો, ત્યારે તેના પિતાએ તેને મોટા વ્યવહારીઆની અગીયાર કન્યાઓ પરણાવી. તેના નામ કહે છે:- ૧. શ્રીકાંતા, ૨. પદ્મા ૩. લક્ષ્મી, ૪. ગંગા, ૫. તારા, ૬. ગૌરી, ૭. રંભા, ૮. ગંગાવતી ૯. પદ્માવતી, ૧૦. પદ્મિની, ૧૧. રતી. એ અગીયાર કન્યાનું સમકાલે પાણિગ્રહણ કરાવ્યું. તે સર્વ મહાઝપવંત દેવકન્યા સમાન છે, તેમની સાથે સંસાર સંબંધી

પંચેન્દ્રિયનાં વિષયસુખ ભોગવતો રહે છે.

એક વખત સમુદ્રદત્ત શેઠે વિચાર્યું જે મારો પુત્ર હવે ઘરનો ભાર નિર્વહન કરવા યોગ્ય થયો છે, એમ ચિંતવી સુવ્રતને ઘરનો ભાર ભલાવી પોતે શ્રાવકનો ધર્મ સાચવવામાં સાવધાન થયો. સામાયિક, પડિક્કમાણું, પોષહ શીલવ્રત, દાન, પૂણ્ય, તપ પ્રમુખ ધર્મક્રિયા કરતો વિચરહે છે. છેવટ અનશન કરી મરાણ પામી દેવલોકે ગયો. પાછળ સુવ્રત શેઠ અગીયાર કોટી ધનનો ધાણી થયો. લોકમાંહે માનનીય થયો.

અન્યદા પ્રસ્તાવે તે નગરના ઉદ્યાનમાંહે શીલસુંદર નામે આચાર્ય આવી સમોસર્થા. તે આચાર્ય કેવા છે? તો તેઓ ચાર જ્ઞાન સહિત છે, પાંચ ઈન્દ્રિયના વિષયને જીત્યા છે, નવ વાડ સહિત બ્રહ્મચર્યના પાલનાર, ચાર કષાયના ઝીપક, પંચ મહાવ્રતના પાલક, પંચાચારના પાલનહાર, પાંચ સમિતિ અને ત્રણ ગુપ્તિના ધરનાર, છત્રીસ ગુણે કરી બિરાજમાન, અનેક ભવ્ય જીવોને ધર્મોપદેશ આપી ધર્મને વિષે દઢ કરનાર, મનના સંદેહનાં ટાલનાર, જ્ઞાનલોચનના દાતાર, અજ્ઞાનતિમિરના ટાલનાર, મોક્ષમાર્ગના દેખાડનાર છે તે અનેક સાધુના પરિવારે પરવર્થા વનમાં ઉતર્થા છે.

હવે તેમની વનપાલકે આવીને તરત રાજને વધામણી દીધી કે મહારાજ! આપના કીડાવનમાંહે ગુરુ પધાર્યા છે. એવી વાત સાંભળીને જેમ મેઘના આગમનથી મોર રલિયાત થાય તેમ રાજ રલિયાત થયો, અને વનપાલકને વધામણીમાં ધાણું દ્રવ્ય આપીને વિસર્જન કર્યો. પછી રાજ ધાણા હસ્તિ, ઘોડા, વાજિંત્ર પ્રમુખના આડંબર સહિત પોતાના પરિવારને સાથે લઈ નગરલોકનાં વૃંદ સહિત મુનિને વાંદવાને અર્થે

ચાલ્યો. સુવ્રત શેઠ પણ ગુરુને વાંદવા આવ્યો.

પછી ત્યાં મુનિશ્વરે પણ સર્વ પર્ષદાની આગળ ધર્મોપદેશ દેવા માંડ્યો. ત્યાં માર્ગશિર સુદિ અગીયારશનું વ્યાખ્યાન દીધું. તે સુવ્રત શેઠ સાંભળ્યું. તેનો ઉહાપોહ કરતાં તેને જાતિ સ્મરણજ્ઞાન ઉપજ્યું. તે જ્ઞાને કરી પૂર્વ ભવ સાંભર્યો જે હું પોતે અગીયારશનું તપ આરાધીને આરણ્યદેવલોકે ગયો. ત્યાંથી ચ્યવીને અહીંયા હું સુવ્રત શેઠ થયો છું. એમ વિચારી ઉભો થઈ બે હાથ જોડી કહેવા લાગ્યો- કે હે ભગવન! મને જે આજ્ઞા કરવા યોગ્ય હોય તે કહો.

ત્યારે ગુરુએ પણ તેમજ પૂર્વ ભવની વાત કહી સંભળાવી, અને કહ્યું કે તેં પૂર્વ ભવમાં મૌનએકાદશીનું તપ કર્યું હતું અને હમણાં પણ એ જ તપ કર. એથી તું મોક્ષનાં સુખ પામીશ.

તે સાંભળી કુટુંબ સહિત મૌનઅગીયારસનું તપ આદર્યું. એકાદશીને દિવસે કુટુંબ સહિત મૌનપણે રહી અહોરત્તો ચઉવિહાર પોસહ કરે. એક વખત ચોર લોકોએ સાંભળ્યું જે સુવ્રત શેઠ મૌન અગીયારસને દિવસે કુટુંબ સહિત મૌન રહીને પોસહ કરે છે, તેથી ચોરની ધાડ આવી તે શેઠનું ધન લેવા ઘરમાં પેઠી, પણ રાત્રિ પડી હતી, તેને યોગે કાંઈ સુએ નહીં, તેથી ચોરોએ અગ્નિ આણી ઉદ્યોત કરી માલ લૂંટી લેવા માંડ્યો.

તે વખતે શેઠ કાઉસ્સગ્ગ ધ્યાને ઉભો છે, તેણે ચોરોને દીઠા અને મનમાં વિચારવા લાગ્યો જે- મારુ ધન ચોરી લઈ જાય છે તે તો ભલે લઈ જાઓ, પરંતુ એણે અગ્નિ પ્રગટાવ્યો છે, તે મારા ઔદારિક શરીરના યોગે અગ્નિકાય જીવો હણાય છે, તેની વિરાધના મારાથી

યાય છે. એમ વિરાધના સંબંધી પશ્ચાત્તાપ કરતો મનમાં ચઢતે પરિણામે ધર્મધ્યાન નિશ્ચલ ચિત્તથી ધ્યાવે છે.

એવા સમયે ચોરોએ પાણ ધન લઈને ચાલવા માંડ્યું, પરંતુ શેઠના ધર્મપસાયથી શાસનદેવતાએ ચોરોને ચિત્રામાણની પેરે થંભી રાખ્યા, તેથી ચોરો ત્યાં જ નિશ્ચલ થઈ ઉભા રહ્યા. એમ કરતાં પ્રભાત થયું ત્યારે શેઠ કુટુંબ સહિત ધર્મશાલાએ જઈ ગુરુની આગળ પોસહ પારી, જ્ઞાનની પૂજા કરી, વ્યાખ્યાન સાંભળી દેરે જઈને શ્રી જિનેશ્વરને વિધિપૂર્વક વાંદી પૂજીને ઘેર આવ્યા. ત્યાં ચોરોને તેમના તેમજ ઉભા દીઠા. લોકો તે વાત જઈ રાજ આગળ કહી, જે સુવ્રત શેઠને ઘેર ચોર લોકો ચોરી કરવા પેઠા હતા તે થંભાઈ ગયા છે. તે સાંભળી રાજએ તે ચોરોને પકડી લાવવા માટે સુભટો મોકલ્યા. તેને આવ્યા જોઈ શેઠ મનમાં ચિંતવવા લાગ્યા જે એ ચોરોને રાજ હાણશે, દુઃખ ઉપજવશે તો મહાઅનર્થ થશે. એવો કડ્ડાગભાવ ચોરોની ઉપર આણ્યો, તેથી શેઠના તપના પ્રભાવથી રાજના સુભટો પાણ થંભાઈ ગયા. તે પાણ ચોરોની પેઠે હાલી ચાલી શકે નહીં. તે વ્યતિકર લોકોના મુખથી રાજએ સાંભળ્યો ત્યારે સપરિવારે રાજ પાણ ત્યાં આવ્યો. એટલે સુવ્રત શેઠ સામો જઈ રૂડાં વસ્ત્ર આભૂષણ ભેટ કરી હાથ જોડી રાજને ચરાણે નમીને ચોરનું અભયદાન માંગ્યું, ત્યારે રાજ પાણ ઘણો પ્રસન્ન થઈને તે ચોરોની તકસીર માફ કરી.

પછી શેઠ ચોરોને કહ્યું કે તમે સુખે તમારે ઘર જાઓ, એ મ કહી શીખ દીધી. શેઠની મરજી જાણી શાસનદેવતાએ પાણ ચોર તથા સુભટને સ્તંભનથી મુક્ત કર્યા ત્યારે સહુ પોતપોતાને સ્થાનકે ગયા.

તલારરક્ષક પ્રમુખ સર્વ લોક જૈન ધર્મ પાળવા લાગ્યા. શ્રી જિનશાસનનો મહિમા વધ્યો. રાજ પાણ વિસ્મય પામ્યો.

વળી એક વખત મૌનએકાદશીને દિવસે શેઠ પોતાના ગૃહને વિષે પૌષધ લઈ મૌનપાણે કાઉસ્સગ્ગે ઉભા છે, તે અવસરે નગરમાં અગ્નિનો પલેવાણો લાગ્યો. તે દેખીને સર્વે લોક કોલાહલ કરવા લાગ્યાં, અને અગ્નિ તો સર્વ નગરીમાં પ્રસરી ગયો. શેઠને પાડોશી લોકો બુમ પાડી કહેવા લાગ્યાં કે - હે શેઠજી! તમો જલદી ધરથી બહાર નીકળી આવો, હઠ ન કરો. તે સાંભળી શેઠ તો કુટુંબ સહિત કાઉસ્સગ્ગ કરતાં ત્યાં જ રહ્યા. લગાર માત્ર પાણ અગ્નિથી બીના નહીં. ત્યાં ધર્મના પ્રભાવથી શેઠના ઘર, હાટ, વખારો અને શેઠની ઉપભોગ્ય વસ્તુ તથા જિનભવન અને પૌષધશાળા એ સર્વને ટાળીને શેષ સર્વ નગર બળી ભસ્મ થયું.

જ્યારે પ્રભાત થયું ત્યારે સુવ્રત શેઠનો માલ સર્વ અગ્નિમાંથી ઉગર્યો જેઈને સર્વ નગરવાસી જનો શેઠનો ધન્યવાદ બોલવા લાગ્યા. તે વાત રાજએ પાણ સાંભળી અને હાથી, ઘોડા, મનુષ્ય રથ પ્રધાન, સામંતાદિક પરિવાર પ્રમુખ સાથે લઈ રાજ પોતે શેઠનું ઘર જોવા માટે આવ્યો, ત્યારે સર્વ માલ અખંડ રહ્યો દેખી રાજ ધાણું આશ્ચર્ય પામ્યો. શેઠે પાણ રાજને આવ્યો જાણી તેની આગળ ભેટ મૂકી, મોતીના યાળથી વધાવ્યો. રાજએ પાણ શેઠની ધાણી પ્રશંસા કરી અને કહ્યું કે- તુજને ધન્ય છે, તું આ નગરનું આભરાણ છો એમ કહી રાજએ શેઠને તથા તેની અગીયાર સ્ત્રીઓને ધાણાં વસ્ત્ર, અલંકાર પહેરાવી, માન મહત્ત્વ આપી, શેઠને મળી રાજ પોતાને મંદિરે ગયો. નગરલોક સર્વ શ્રી જૈન ધર્મની પ્રશંસા

કરવા લાગ્યા, અને કહેવા લાગ્યા કે અહો! જૈન ધર્મનો મહિમા પ્રત્યક્ષ નયાગે દીઠો.

તપ પૂર્ણ થયાથી શેઠે ઉજ્જમાણું કર્યું. લાડવા પ્રમુખ પકકવાન સર્વ અગીયાર અગીયાર ઢોક્યા, તથા અગીયાર પ્રકારના ધાન્ય અને ફળ ઢોઈ તપશુદ્ધ કરી સ્વામિવાત્સલ્ય સંઘ પૂજાદિક બીજા પાણુ ઘણાં ધર્મકાર્ય કર્યાં. પછી જે અગીયાર સ્ત્રીઓ હતી તે પ્રત્યેક સ્ત્રીને અગીયાર અગીયાર પુત્ર થયા તેમને પરાણાવ્યા, તથા અગીયાર પુત્રીઓ થઈ તેને પાણુ પરાણાવી. અનુક્રમે તે સુવ્રત શેઠ મહા ઋદ્ધિવંત થયા. નવાણું કોડ સોનેયા ઉપાર્જન કરી ધનવાન થઈ દાન પૂણ્ય કરવા લાગ્યા.

વૃદ્ધાવસ્થા થવાથી એક વખત શેઠે મનમાં વિચાર્યું જે મેં આજ પર્યંત ગૃહસ્થનો ધર્મ પાળ્યો, મૌનએકાદશીનું તપ પૂર્ણ કરી ઉજ્જમાણું પાણુ કર્યું, તો હવે જે ગુરુ પાસેથી દીક્ષા લઈ શુદ્ધ ચારિત્ર પાણું તો મારો જન્મ સફળ થાય. એવો મનોરથ મનમાં ઉપજ્યો ત્યારે સર્વ પરિવારને પૂછી તેમની આજ્ઞા લીધી.

એવામાં શેઠના પૂણ્યયોગે ફરી ત્યાં ચાર જ્ઞાનના ધાણી એવા ગુણસુંદર નામના આચાર્ય પધાર્યા. તે મુનિ છત્રીશ ગુણે કરી સહિત, ધન ધાન્યાદિ પરિગ્રહ રહિત, ચારિત્ર, નિર્મલ ગાત્ર, છક્રાયના પીયર, ક્રોધાદિ કષાય તથા આઠ મદના ટાળનાર, પાંચ વિષયના ઝીપક, મિથ્યાત્વનિવારક શુદ્ધ કીયાના કરનાર, બેંતાલીશ દોષ રહિત આહારના ગવેષનાર, સમતાના ઘર, ગુણરયાણાકર, એવા આચાર્ય આવી સમોસર્યાં. તેમને શ્રાવકોએ હર્ષે કરી વધાવ્યા. રાજ પ્રજા સર્વ વાંદવા ગયાં. ગુરુએ પાણુ સર્વ સભાજનોને ધર્મોપદેશ દેવા માંડ્યો.

તેમાં સંસારનું અનિત્યપાણું દેખાડવા લાગ્યા. તે જેમકે —

હે ભવ્ય જીવો! દશ દષ્ટાંતે પામવો દુર્લભ એવો આ મનુષ્યાવતાર પામીને કેવલિભાષિત, અહિંસાલક્ષણ, વિષયનું મૂળ એવો જે ધર્મ, તેને વિષે સહુએ આદર કરવો. તે સર્વ સાવધ ત્યાગથી સર્વ વિરતિરૂપ ચારિત્ર ધર્મ સંપન્ને છે, માટે જે પ્રાણી વિષયસુખની લાલચથી ધુણાક્ષર ન્યાય પામવો દુર્લભ એવો મનુષ્યભવ પામીને તેને પ્રમાદ સેવન કર્યાથી હારી જાય છે તે જીવ સંસારમાં ઘણો કાળ ભટકશે. અરે જીવ! તું એકલો આવ્યો, એકલો જઈશ! અને માતા, પિતા, પુત્ર, કલત્ર સર્વ સંબંધીઓ સ્વાર્થે મળ્યા છે. સ્વાર્થ પૂર્ણ થવાથી તે એક ક્ષણમાંહે સ્નેહ દેખાડી અળગાં થઈ જશે, વિલંબ લગાડશે નહીં માટે આ સંસાર તે પતંગના રંગ સમાન છે. જેવો સંધ્યાનો રાગ, જેવો વિજળીનો ઝબકાર ચંચલ છે, અને જેમ તેને વિસરાલ થતાં વાર લાગતી નથી તેવું આ સંસારનું સુખ પાણ ચંચલ છે, તેથી વિણસતાં વાર લાગે નહીં. સંસારમાં જીવ આરંભ અને પરિગ્રહના પ્રસંગથી પરભવે દુઃખી થાય છે. જન્મ, જરા, મરાણ, રોગ, શોક, વિયોગ ઈત્યાદિક અનેક કષ્ટ ભોગવે છે. વળી નરક તિર્યચ ગતિમાં અનેક પ્રકારે છેદન ભેદનાદિક દુઃખ પામે છે, માટે સંસારમાં અલ્પ સરસવ સમાન તો સુખ છે, અને મેરૂપર્વત સમાન દુઃખ છે, પાણ જીવ અજ્ઞાનને યોગે મદિરાપાન કર્યાની પેરે ઘેલો થઈ ગયો છે, મુંઝાઈ ગયો છે, તેથી સંસારને સારભૂત માની એમાં જ તક્ષીન થઈ રાચી રહ્યો છે, પરંતુ જે પ્રાણી સમસ્ત વસ્તુ ઉપરથી મૂચ્છા ઉતારી શ્રીવીતરાગે પ્રરૂપેલા દાન, શીલ, તપ અને ભાવરૂપ ચાર પ્રકારના ધર્મનું આરાધન

કરશે તે પ્રાણી સર્વ દુઃખથી મુક્ત થઈને પરંપરાએ જન્મ-જરા, મરાગુ રહિત એવા મોક્ષ સંબંધી સુખને પામશે.

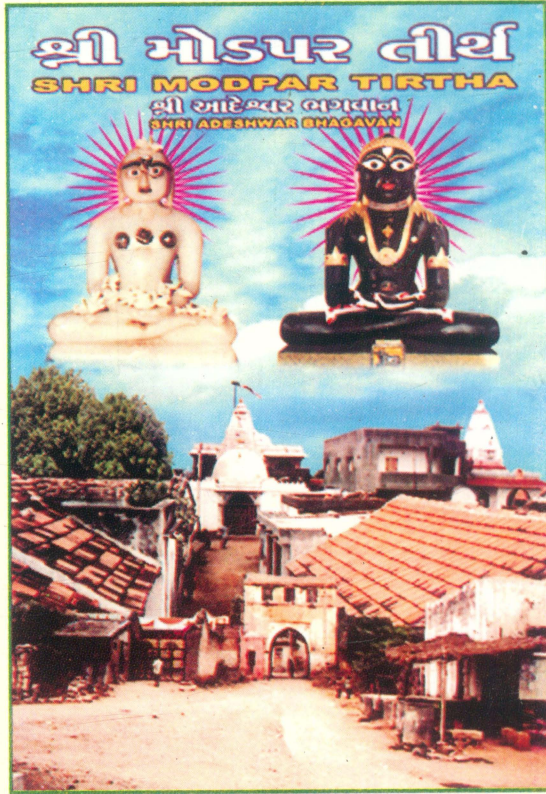
એવો આચાર્યના મુખથી ઉપદેશ સાંભળીને સુવ્રત શેઠ સંસારથી ભય પામ્યા. ઉદ્દેગચિત્ત થઈ ઉભા હાથ જોડીને ગુરુને કહેવા લાગ્યા કે જે હે ભગવન! હવે હું આપની પાસે દીક્ષા લઈશ, આપ અહીં રહેજો. ગુરુએ કહ્યું જે હે દેવાગુપ્તિયા! જેમ તમારા આત્માને સુખ ઉપજે તેમ કરો, 'મા પરિબંધ કરેહ' પ્રતિબંધ કરશો નહીં. પછી ગુરુની આજ્ઞા લઈ શેઠ પોતાને ઘેર આવ્યા અને મોટા પુત્રને ઘર ભળાવી સમજાણુ આપી ઘણું દ્રવ્ય સાત ક્ષેત્રે ધર્મ સ્થાનકે વાપરી, યાચકજનોને દાન દઈ, માન મહત્વ લઈ, શુભ મુહૂર્ત જોઈ, હજાર માણસ વહન કરે એવી સહસ્રાવાહિની નામની પાલખીમાં બેસી પોતાની અર્ગીયાર ભાર્યા સહિત સંવેગભાવે ગુરુ પાસે આવીને પંચ મહાવ્રત ઉચર્યા. પછી સુખે સંયમ પાળવા લાગ્યા.

બસો છબ્ઠ, એક સો અટ્ઠમ, દસમ, દુવાલસ, પક્ષ્મણુ, માસક્ષમણાદિ, ચાર વાર ચોમાસી, યાવત્ અને એક વાર છમાસી પર્યંત ઘણાં તીવ્ર તપ કરતાં આત્માને પ્રતિભાવતા થકા વિચરે છે. એક વખત સુવ્રત સાધુ મૌનએકાદશીને દિવસે મૌનવ્રત ધારણ કરી કાઉસ્સગ્ગ ધ્યાને ઉભા છે, તે સમયે કોઈ એક મિથ્યાદષ્ટિ વ્યંતર દેવતા તેમના તપ થકી ક્ષોભ પમાડવાને માટે ત્યાં આવીને કોઈ એક સાધુના શરીરમાં કોઈ રીતે શમી જાય નહીં એવી કારમી અત્યંત આકરી વેદના ઉપજાવી. વળી તે દેવતા પોતે પણ સાધુના શરીરમાં સંક્રમ્યો, તેના બળે કરી સાધુ પણ સુવ્રત મુનિ કાઉસ્સગ્ગમાં ઉભા છે તેની પાસે

આવીને કહેવા લાગ્યો કે - હે સુવ્રત ઋષિ! તમે ઉપાશ્રયથી બહાર જઈને કોઈ શ્રાવકના ઘરથી ઔષધ લઈ આવો કે જેથી મારી વેદના શમી જાય. તમે શરીરે નીરોગી છો અને હું તો વેદનાથી પીડા પામું છું, માટે મારાથી જઈ શકાય તેમ નથી. એવું સાંભળી સુવ્રત મુનિએ વિચાર્યું જે આજ મેં મૌનવ્રત લીધું છે, માટે મારાથી કોઈની સાથે બોલાશે નહીં. વળી ઉપાશ્રયથી બહાર જવાનો પાણુ નિયમ લીધેલ છે, માટે બહાર જવાય તેમ નથી. એવી ચિંતા કરે છે એવામાં તો સાધુએ રીસ ચઢાવી ઓઘો લઈને સુવ્રત સાધુના માથામાં માર્યો, પાણુ તેથી સુવ્રત મુનિને કોપ ન ચઢ્યો, પરંતુ ઉલટી ક્ષમા આણીને વિચાર્યું જે એ સાધુ પીડા પામે છે, અને હું એનું કામ કરી શકતો નથી, એમ ચિંતવતા શુકલ ધ્યાન ધ્યાવતા ક્ષપકશ્રેણીએ ચઢી ધાતિકર્મ ક્ષય કરીને કેવલજ્ઞાન પામ્યા. દેવતાએ મોટો મહોત્સવ કર્યો. પૃથ્વીને વિષે વિચરી અનેક ભવ્ય જીવોને ઉપદેશ આપી ધર્મ પમાડી ઘાણાં વર્ષ સુધી કેવલ પર્યાય પાળી, છેવટે અનશન ઉચ્ચરી સુવ્રત સાધુ મોક્ષપદ પામ્યા. તેમ બીજા પાણુ ભવ્ય જીવો એ તપનું આરાધના કરી આ ભવે અનર્ગલ ઋદ્ધિ ભોગવી પરંપરાએ મોક્ષસુખ પામે. એ સંબંધી શ્રી નેમીશ્વર ભગવાનના મુખથી સાંભળીને કૃષ્ણ વાસુદેવ ધર્મને વિષે ઉદ્દમવંત થયા, જેથી તીર્થંકર ગોત્ર કર્મ ઉપાર્જન કર્યું. એ સંબંધ શ્રી મહાવીરસ્વામીએ શ્રી ગૌતમ ગાણધર આગળ કહ્યો. તે સાંભળી ઘાણા ભવ્ય જીવો મૌનએકાદશીવ્રત આરાધવાને ઉજમાલ થયા.

॥ ઈતિ મૌનએકાદશી કથા સંપૂર્ણ ॥

હાલારના પ્રાચીન તીર્થ
મોડપર તીર્થની યાત્રા કરો
જામનગરથી ૪૩ કિ.મી., મોડપર સ્ટેશનથી ૧ કિ.મી.

મૂળનાયક શ્રી સુપાર્શ્વનાથજી

પાછળ રંગમંડપમાં શ્યામવર્ણા લલ ઈયના

શ્રી શત્રુંજય કેશરીયા આદિનાથજી